

BUDAPESTA
17 Maiu st. v.
Joi 29 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea: *Strada
arborelui verde nr. 12.*

Nr. 37.

ANUL XV.
1879.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Wagnerismul.

IV.

Ceea ce a adeveritu unu momentu întartarea furióselor critice contra lui Wagner, erá cá o parte cam numerosa a publicului pareá cá înca adeveresee isbirile lor. Operile lui nu se respândia decátu pe o cale fórte înceta si grea în Germani'a; Lohengrin nu se jucase

este înca unu titlu micu de mareția pentru operile sale . . .

Liszt, prin darul inspirațiunei a priceputu frumusetile operi Lohengrin, si el singuru se puse a conduce repetițiunile c'unu raru devotamentu; în curgerca mai multor luni a jertfitu tota energia sa artistica, avendu tain'a de a o stramuta asiá de adancu chiar în sufletul artistilor-interpreți, încatu esecutiunea a fost

O strada în Galati.

înca. Toti directorii de teatre si siefii de orchestre se temeau de a pune în repetițiune acéta opera; autorul proscrisu în acestu modu, se vedea silitu a renuntiá la vr'o nadejde de isbânda. În acéta respingere si parásire din tóte pãrtile, Wagner a avutu fericirea a întalni pe cel mai aprinsu aperatoru al musicei sale, care, a adaogitu causei ce sprijinia mai multu decátu ar fi pututu face singuru în împregiurãrile în care se gasia atunci. — Francise Liszt pe atunci siefu de orchestru la Weimar, audí din întâmplare partițiunea operi Lohengrin si deodata deveni înamoratu la pasiune pentru acéta musica. Entusiasmul generosu, spontanu, electricu, ce totu deauna producțiunile lui Wagner au farmecul sò strabata fapturele nobile si însemnate, nu

admirabila si succesul stralucitoru. Acéta opera jucata pentru prima-óra la Weimar în 28 August 1850, a coincidatu cu din'a aniversara a nasceri lui Góthe, când tóta poporațiunea fiindu în mișcare, Lohengrin a fost primitu c'unu entusiasmu care trecea peste mesura. În acéta împregiurare este de observatu, cá nu publicul si-a însinuitu capriciul seu maistrului, ci a fost maistrul care i-a impusu prin farmecul darurilor sale art'a primita cu cea mai via si mai nespusa satisfacere sufletesca. Ar trebui cá totu-de-auna sò se întâmple astfel, cáci deca art'a degeneraza câte-odata, gresiel'a nu este a artistilor. Îngaduirea ce face publicul desiertaciunilor de moda, nu este decátu unu semnu al perderei bunului gustu. Frumosul si adeverul se

împunu de la sine publicului, când interpretii sînt adîncu patrumsî de maretîa lor!

Din dîin'a în care Lohengrin a avutu atîta isbucire, operile lui Wagner au covârșitu si doborîtu cu totul împotrivrile de pâna astadi a publicului germanu. În adevuru, dușmanii sei n'au încetatu unu momentu de a-l isbi si mai tare decîtu înainte, înse în acêsta vreme Tamhäuser si Lohengrin se respîndiau si se popularisau în tôte coltiurile Germaniei. Aceste dîoue opere s'au radica tu si tînutu puternicu în repertoriul tuturor teatrelor mari germane. Pe de alta parte, multi scriitori distinsî si sinceri, neatêrnati si stapîni pe sentimentele si judecat'a lor, au încurajatu pe îndrasnetul novatore, campionul dramei musicale, a urmî calea si a respîndi înainte adevurul dramaticu în opera. Dl Adolf Stahr a fost celu întîiu care a recunoscutu meritele poetului-compositoru, proclamîndu-le cu multa tarîa prin cartea sa: „Weimar und Jena“ (1852.) Mai târziu Wagner a dobînditu marturisirile unor autoritîti musicale cî Ambros, Marx, Brendell etc. etc. Apoi s'au grupatu în giurul seu musicanti cî Hans de Bülow si Joachim Raff, precum si alti lucêferi ai scenei lirice cî dl si dn'a Schmor de Karolsfeld, care mai în urma au devenitu discipulii sei pasionati.

Nu ne vom opri asupra compositiunii sale: „Tristan si Iscult“, jucata în Munich la 1865 cu o reușita din cele mai fericite; asemenea nu vom mai vorbi despre „Walkiria“ si despre „Siegfried“ acîror valôre poetica pe lînga cea musicala, sînt de o fenomenala frumsetîa: din punctul de vedere musicalu, compositorul acî a mersu în adevuru plinu de isbînda pâna la culmea principiilor sale. În Siegfried, Wagner a atinsu o ramura cu totul noua pâna atunci. Parasîndu pentru asta data terêmul mîfului popularu, elu s'a acufundatu tocmai în siml veacului al XVI, în mijlocul corporatiunii maiestrilor cîntareti de Nuremberg. În marginile acestui privasu naționalu si pitorescu, elu a tratatu unu subiectu fôrte originalu si de unu mare interesu pentru toti acei ce mai pastrêza cultu artei libere si adeverate. Ideia ce acî a cautatu Wagner a pune în acțiune, este cea mai manifestata isbînda a geniului poeticu spontan eu asupra pedantis mului scolaru.

În scurtu acêsta pôte fi schitiarea carierei acestui omu atîtu de dușmanitu si criticatu; acêsta pôte fi totalul operilor sale privity în sborn. Ce ne-a pututu aretî înse ochirea nôstra repede? Unu artistu înzestratu de unu geni îndrasnetu, eliberîndu-se din începutul carierei de ori ce sistemu vechiu si imitativu, desvoltîndu-se în felul seu cu totul individualu, neurmîndu decîtu legea instinctelor sale energice si necreîndu operile sale decîtu prin puterea interiôra a unui doru vecînicu însetatu. Idealistu esaltatu, dar puternicu chiar pâna în ratacirile idealurilor sale, Wagner a devenitu mare si s'a înaltiatu nu prin societatea ce-l împregiurî si cu care erî vecînicu în dușmanîa, nu ocrotitu de principiile artei din epoc'a sa, elu s'a radica tu contra vointiei timpului seu, înfatiosîndu esemplul ce ne probêza, cî artistul nu este totu-de-una produsul cercului socialu în care traiesce. Wagner n'a luat delatimpul în care s'a nascutu decîtu frigurile revoluționare, pentru a le încarnî în arta, apoi dela compositorii națiunii germane, n'a luat decîtu modelul de maretîa a ideilor pentru a putê ajunge la ele în compositiunile sale.

Poetu si musicantu, elu devine originalu din momentu cînd a scrisu opera sa „Corabi'a fantoma“; din acelu momentu chiar, se simte stapînit de o sin-

gura gîndire: a da operilor sale unitatea, întregimea, alur'a dramatica a tragediei antice, a creî opere ce prin însușirea lor sê scîa atrage mulțimea spre sentimente nobile si idei maretie. Patrinsu de acêsta dorintîa, elu se desface si parasesce din începutu sistemu opere tradiționale, apuca calea dramei musicale si patrunde la iscusintîa de a face sê mêrga în sferile armoniei poezi'a alaturea cu music'a. Din acestu momentu Wagner nu mai gasesce piedici asiedîndu-se cî unu suveranu în domeniul sistemului seu si din opera în opera elu cresce si înaltia marginile sublime ale acestui sistemu, asigurîndu-si astfel nemurirea!

(Fin sa va urmî.)

PETRU V. GRIGORIU.

Suspiniul copilei.

Sufla, sufla vîntu vîntutîiu,
Cîci îmi placi cî esti calduțiu,
Cî suspiniul celu de-amoru,
Ca si borea florilor!
Sufla, sufla, nu 'nceatî,
Si adîa faci'a mea.
Du tristeti'a de pe ea;
Si adîa ochii mei.
Sterge lacrim'a din ei,
Si me fî sê fiu voiôsa.
Sê fiu vesela, frumôsa;
Sê nitu cî-su nenorocîta
Si sê simtu cî-su fericita!

Sêu încet'a, nu suflî.
Si nu du tristeti'a mea,
Si nu șterge ochii mei,
Nu-mi du lacrim'a din ei;
Cîci pe unde le-ai purtî,
Ierburile s'aru uscî,
Florile s'aru vescedî.
Aerul l'ar otravî!

Ci mai bine, vîntu, vîntutîiu,
Du-te cu ai tei fratutî,
Frundiele sê leganatî,
Florile sê sarutatî.
Du-te, ah, din prîjm'a mea,
Sê nu-mi vedi durerea grea,
Ci me lasa singurea.
Sê me uscu, sê me topescu
În durerea ce simțiescu,
Sê învetîu si-a suferî.
Dêca am sciutu iubi,
Dêca n'am avutu eu minte
Sê nu credu la toti nainte!

ION TRIPA.

Maritata si totusi fîra barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —

(Urmare.)

— Miss Lisle pôte cî-si va aduce aminte.

— Miss Lisle zace morbosa de tyfus.

Inspectorul se întôrse cîtra Saunders:

— Unde te voiu putê afla, amicul meu, decumva voiu avê trebuintîa de dta?

— Eu voiu remînê în Londr'a, pâna ce caus'a va fi decisa.

Elu i dadu adress'a si apoi plecara în orasiu.

Mr. Lisle și Ulrich Mason ajunseră târziu acasă.

Olivia alergă înaintea soțului ei, cum făcea ea totdeauna, și uită momentan toate de bucuria că l'a vedu iera-si.

Morbul Paulinei era totu în acela stadiu. Ea nu cunoscuse pe nimenea și strigă în deliriele frigurilor neincetate: „Alice! Alice!“

Inspectorul Burnham se apucă îndată de lucru.

Întâia problema era să afle casa din Tottenham Court Road, în care a adus Mr. Carls court pe Alice Warren.

Pentru unu barbatu de chiamarea lui asiă ceva nu era greu. Mrs Howe locuia înca acolo și-si aduse aminte de Mr. Brown.

— Nu am avutu nici odata vre-o locuitoare mai tacuta și mai modesta, — dișe ea; — durere înse, că de siese ani nu am mai auditu nimicu despre dâns'a. De securu i merge bine și e fericita; înse când s'a dusu dela mine de securu nu a fost.

— Se pôte; a tractatu Mr. Brown amicabilu cu ea?

— Brown? Acelu barbatu s'a chiamatu întocmai că mine Brown. Elu era unu oficeru și va scî mai bine, că fostu-i-a soția sêu nu. Ea sustinea decisivu că e aceea, și de securu nici o fiintia mai inocenta decâtu dânsa nu s'a coruptu și ruinatu în Londra. Da, elu tractă reu cu ea și ea slabise foarte, încâtu remase numai umbr'a esistenței sale de mai înainte.

— Unu oficeru? — repetî Burnham, — și nu scîi dta să mi-l descrii?

— Elu era naltu și frumosu cu unu peru negru luciu cum cretiu și cu ochi negrii. Adeca cu numai odata l'am veduțu și anume în ser'a aceea când a adus'o; dupa aceea viniă elu totu-de-una stravestitu.

— Fostu-a elu cumva astfel? — întrebă inspectorul și i arătă fotografi'a lui Guido Carls court.

— Da, acest'a e, — dișe Mrs Howe; — acesta este barbatul dânei Brown, l'asiu cunoscce pri unde.

— Bine, Mrs Howe; acum voiu să-ti spunu, că eu sîm inspectorul Burnham dela poliția secreta.

Ea se înspaimântă.

— Dta Mrs Howe nu ai nimicu a te teme; locuitoarea dtale nu se scîie unde este și eu voiu să o aflu. Ai bunatate a-mi spune toate ce scîi despre dâns'a din or'a când a intratu în casa dtale, pâna când a parasit'o.

În spaima și frica începî Mrs Howe din diu'a aceea, când Augustu Stedman a venitu să închiriedie o chilia pentru o parchia dela țiera, care în diu'a următoare dupa sosire avea să se cunune.

— Cunosci dta numele acelu domnu?

— Ba, nici nu l'am mai veduțu, de și elu a cercetatu pe acea dama în diu'a următoare dupa sosirea ei.

— Descrie mi-l!

Acest'a problema nu era pré usiora, și totusi reeși câtu bine.

— Îl vom află, deca vom avé trebuința de dânsul, — observă inspectorul.

Acum enară Mrs Howe despre sosirea acelei parchi tinere, și ierasi i arată Mr. Burnham o fotografia.

— Este acest'a dama?

— Da, acest'a este Mrs Brown, cum am veduțu o prim'a ora; firesce nu a remasu ea multu timpu asiă de frumoșă.

— Fostu-a tractarea lui amicabila?

— Elu o tractă cu atențiune, o numiă Alice, și

s'a rentornatu înca odata, dupa ce deja s'a fost îndepartatu dela dâns'a.

— Auditu-ai dta, cum îl numiă ea dupa nume?

— Nu am auditu, căci de securu nu asiu fi uitatu. În ser'a următoare pe la siese ore statî o trasura naintea casei, unu domnu se cobori și alergă pe trepte în sus. Elu mersei la feresta să vedu plecarea lor; faci'a lui nu am putut'o vedé, pentru că gulerul era redicatu în sus și purtă o peleria neșra și foarte lata. Când s'au reîntorsu era deja noște. Și de câte ori a venitu elu mai târziu, totu-de-una era mascatu, asiă încâtu eu numai în ser'a cea d'ântâiu am veduțu pe barbatul dânei Brown. Servitorea mea Sarah mi-a spusu, că oficerul acela a mai venitu nemascatu în diu'a nainte de plecarea lor din acestu quartiru și i-a adus unu buchetu de rose. În ser'a aceea înse veni barbatul ei mascatu că totu-de-una. Cumca a fost elu acela carele i-a adus rosele, nu scîiu. În acea sêra se certara, și ea plânșea ier elu era furiatu. La plecarea lui m'a chiamatu în coridoru, mi-a platitu chiria și mi-a spusu, că Mrs Brown va caletori mâne de aci. În adeveru și veni o trasura în diu'a aceea și serman'a femeia era trista și cu ânim'a înfrânta. Din or'a aceea nu am mai veduț'o și nici nu am mai auditu despre dâns'a, Sarah înse mi-a spusu, că domnul celu naltu și brunu a mai venitu înca odata și a fost uimitu și înspaimântatu a audî, că Mrs Brown nu e mai multu aci. Acea înse a fost numai o comedia, spre a crede, că nu a fost elu celu ce a dus'o de aci.

Mr. Burnham întrebă de Sarah.

Mrs Howe clatină cu tristetia din capu. Sarah a repausatu nainte cu doi ani și nu putea fi martora; ce înse i-a spusu ea, aceea este ea totu-de-una parata a repetî și înaintea ori cărui judetiu.

— Îti multiamescu, Mrs Howe, pentru bunatatea dtale; problem'a mea de acum este să aflu unde si-a dusu Mr. Brown soția de aci? De ocamdata me recomându!

* * *

Doue zile mai târziu statea vechiul nostru amic Ralf Fane naintea stativei sale. Atelierul lui era o chilia mica și eleganta.

Acesti ani plini de evenimente nu au trecut fara urme nici peste Ralf Fane. Elu nu e mai multu tinerul celu debilu și egoistu, carele nainte de optu ani a iubitu pe Polly Mason și a sacrificat'o pentru Diana Hautton, elu era acum unu barbatu seriosu, din acărui ochi luciă o putere spirituala și unu geniu. Din puterea propria si-a câștigatu elu gloria și avere; onorabilul creditoru putea fi superbu de fiul seu, carele acum nu se rușină mai multu de descendința sa.

O luna dupa aceea și din octomvre, când conveni elu cu Paulina dupa rentornarea ei din Franci'a în Spekhaven, i repausă soția. Cu mórtea ei elu perdû averea ei, și elu era acum liberu.

Vieta lui conjugala era trista, elu la optu luni dupa cununia se despartî de soția sa, și acum era liberu.

Elu luă de nou penelul și palet'a a mâna și lucră că nici odata în vieta. Peste ierna remase în Montalien Priory și depinse tabloul, despre care multu timpu a visatu și a vorbitu: „Rosamunda și Eleanor.“ Pe Rosamunda o depinse din memoria.

În primavér'a următoare ajunse acelu productu de arta la espozițiune și serbă unu triumfu mare.

(Va urmă.

SALONUL

Serbarea suirii pe tronul a lui Carol.

București 11/23 maiu.

Diu'a de 10/22 maiu, îndoita aniversaria a suirii pe tronul a Altetiei Sale Regale principele Carol si a proclamarii independintiei, s'a serbatu aice cu unu entusiasmu, de care Bucurescii n'au vediatu dela diu'a în care a sositu la noi scirea despre capitularea Plevnei.

În diori de di 21 salve de tunuri anuciara din Délul-Spirei ivirea zilei maretie. Apoi totu orasiul îmbracà haine de serbatore, cele mai multe case se decorara înca din diu'a precedenta, ier altele se înzestara de acuma cu stindarde, ghirlande de flori si covore. De osebitu a fost imosantul Bulevardul Independintiei, represintându asià dicându întregu unu arcu de triumfu, dintr'unu capu pâna la celalaltu erà înlantuitu cu ghirlande de frundie de stegiaru, de cari erau atérnate ierasi flamure tricolore.

La statu'a lui Mihaiu Bravul, în faci'a càruia aveau sè se îndeplinésca actele principale ale serbarii, se facura înfrumsetiari admirabile. În faci'a statuei se facu o estrada cu trei trepte, acoperita cu covore rosie; la cele patru colturi ale estradei se naltiau patru colonne compuse de felurite arme si trofee din resboiul trecut, purtându inscriptiunile: „Grivitia, Bucova, Plevna, Opanez, Rahova.“ La vârful celor doue trofee din faci'a se aflau busturile bronzate ale Domnului si al Dómnei; doi stèlpi purtau o arcada tricolora cu inscriptiunea: „Armat'a româna recunoscatore lui Carol I.“ Împregiuru se aflau marcele districtelor cu mici stindarde încrucisiate. În ferestile universitatii dame, pe balconu corpul diplomaticu.

Începutul serbarii se facu la 11 ore demineta. Elevii scólelor din capitala si trupele din garnisona se însiruiru pe bulevardul universitatii; ier delegatiunile tuturor corpurilor din celelalte divisiu militare teritoriale, venite în Bucuresci pentru aceta solenitate, se asiediaru în pregiorul statuei lui Mihaiu Bravul. Gard'a orasieneasca se asiedia pe stâng'a si drept'a Calei Victoriei dela palatu pâna la bulevardu.

Sosirea Domnitorului. La 12 ore 21 salve de tunuri anuciara, cà cortegiul domnescu a pornitu din palatu. Câteva minute dupa 12, Domnitorul, însotitu de augustul seu frate, lipsindu Dómna care erà indispusa, ambii calari si cu cordonul „Steii României“, urmati de unu stralucitu statu majoru, sosira la statu'a lui Mihaiu Bravul, pretotindene viu aclamati. Aice amèndoi descalecara, mitropolitul primatu primu pe Domnul cu evangeli'a pe care acest'a o sarutà; aceeași primire se facu si fratelui Domnitorului, carele asemene sarutà evangeli'a. Apoi generalul Cernatu salutà pe Domnitorul, si se urcara pe estrada unde fure primiti de dnii ministrii si de tóte autoritatile civile si militare.

Te-Deumul. Dupa aceste se celebrà unu Te-Deum de càtra mitropolitul-primatu, încungioratu de naltul cleru, totu înaintea statuei lui Mihaiu Bravul. Acestu Te-Deum se încheia prin unu imnu esecutatu de tóte muzicele militare adunate.

Oferirea sabiei de onore. Dupa terminarea serviciului divin, ministrul de resboiu, dl colonelu Dabija, în fruntea delegatiunilor tuturor corpurilor de armata din tiéra, pronucià unu discursu bine simtitu si oferì Mar. Sale o sabia de onore, care se aflà într'o

cutia de catifea rosia, pe o perna mare totu de catifea si împodobita cu cununi de flori. Domnul respunse cu entusiasmu, apoi luà în mâna sabi'a, o radicà sus, si multiamindu armatei pentru acestu pretiosu odoru, dise, cà ori când trebuinti'a va cere, îl va manui în fruntea stegurilor si sirurilor bravilor sei ostasi. Apoi generalul Cernatu descataramà sabi'a ce avea Domnitorul, si puse în locul ei sabi'a de onore.

Respunsul Domnitorului. Ieta aice tectual respunsul Domnitorului: „Primescu cu mândria aceta sabia ca unu semnu de dragoste a scumpei Mele armate, care, prin viteji'a ei, a reinviatu timpurile gloriose ale trecutului. O primescu cà o pretiosa amintire a acestei mari epoce prin care amu trecutü împreuna, împartașindu grije si durere, pericolu si sperantia, si din care amu esitu cu onore. Déca ni se strînge ànim'a gândindu la eroii caduti, nu vom plânge, càci din mormèntul lor a înfloritu independintia tierii. Sè dea Dumndieu cà spad'a aceta sè remàna unu lungu siru de ani în somnu adâncu; înse, déca ea va fi chiamata la lupta, atunci sè stralucésca în capul vitejilor! Traiesca brav'a nostra armata!“

Deflarea. Dupa sevèrsirea acestora, elevii scólelor si dupa densii trupele, avèndu în capu delegatiunile tuturor divisiilor teritoriale, deflaru pe bulevardu, înaintea Domnului, care primi deflarea înaintea statuei lui Mihaiu Bravul. În totu timpul acestei ceremonii s'au datu salve de tunuri.

Rentórcerea la palatu a Domnitorului si a fratelui seu, urmati de statul majoru, se facu apoi în aceeași ordine cà si la venire, fiindu si acuma aclamati cu același entusiasmu.

Banchetul. La orele 5 fu unu mare banchetu la palatu de véra dela Cotroceni, la care luara parte 500 de ènsi, la o mésa lunga întinsa în curte, în frunte cu Domnul. Dupa mésa oficiarii si soldatii deflaru pe dinaintea Dómnei, care se aflà în balconu, încungiorata de dómnele si domnișiorele de curte. Timpul erà fórtu frumosu.

Dupa deflare, soldatii au jucatu diferite dantiuri nationale în presintia Marielor Lor, cari i priviau cu o deosebita placere. La 8 ore, delegatii, grade inferioare, avèndu doue muzici în capul lor, au plecatu în gradin'a Cișmegiului, spre a așteptá acolo sosirea A. S. R. Domnului si a Augustului Seu frate.

Iluminatiunea. Sér'a orasiul se ilumina. Acést'a se începu dupa sèpte ore. Asià stralucita iluminatiune nu s'a mai facutu la Bucuresci. Mai alesu gradin'a Cișmegiu ni înfacisìa unu tablou din cele mai feerice, cu mîle sale de lampione cu sticle colorate. Lacul ne transpunea în orasiul lagunelor, càci numai acolo se póte închipuì o vedere atátu de frumósá. Gîuru împregiuru iluminatu, ier pe suprafaci'a-i purtându lampione notânde, acestu lacu facea unu efectu magicu. La capetul aleei mari erà redicatu pentru Domnul si frate-seu unu pavilonu de flacari; ier la capetul celalaltu al aleei se tragea focul de artificii. Domnul si frate-seu aparura pe la 9 ore. Muzicele militare încântau publicul, care petrecu acolo pâna la miezdiul nopții, când frumós'a serbare se încheia.

I. V. B.

Balaton - Fűred.

— 21 maiu.

O societate de sèpte persóne ne-amu resolvatu a cercetá espositiunea dela Alba-Regala, si cu aceta ocaziune a vedé si lacul Balaton cu împregiurimea sa.

Plecându cineva cu drumul ferat de la gar'a din Buda, în 2 ore și câteva minute sosesc în Alba-Regala, iera într-o ora și jumătate la stațiunea Sio-fok, de unde turistul are să facă excursiunea pe apa peste lacul Balaton cu vaporul, (singurul vasu mai mare pe lacul Balaton,) care întretine comunicațiunea cu Sio-fok și Balaton-Füred.

Astfel facuramu și noi, și ne urcaramu pe vaporu. Eșindu cu acest'a din canalul Sio, care servește de portu, unu aspectu grandiosu se desfășurâ înaintea ochilor nostri. Lipsescu numai Alpii gigantiți cu néu'a eterna și cu roșiéti'a lor poetica, pentru a face din lacul Balaton și împregiurimea sa unu dintre cele mai frecventate tînuturi pentru turisti.

Dar își are și lacul Balaton frumsetile sale speciale. Estensiunea sa cea mare de 12 mile quadrata, care îl pune în rangul celor d'ântâiu lacuri ale Europei: liniștea ce domnesc de regula peste suprafața lui, și care i dă aerul melancolicu visatoru al pustelor Ungariei; cunun'a de sate frumusele, ce ocupa giuru împregiuru ripele sale; délurile de marime modesta, înse preperate din abundanția cu vii bine cultivate și cu ville de gustu; în fine promontoriu de la Tihany, aruncatu în lacu pâna la latimea lui de jumătate, încununatu cu vechi'a manastire Tihany, care retrasa de la lume se pare a visâ despre trecutul ei celu plinu de evenimente fortunose: sînt totu atâte monumente apte de a satisface spiritele aplecate spre fantasii poetice.

Lacul Balaton, de forma oblunga, este situatu în sudvest, între comitatele Veszprém, Somogy și Zala, va să dica în cea mai fructifera și mai bogata parte a Ungariei. Elu are numai o scursura, canalul Sio, care se vîrsa în Dunare, precând nici unu riu nu se vîrsa în acestu lacu. Se nasce întrebarea, că de unde primesc acestu lacu apă?

Considerându, că apă lacului Balaton este dulce, va să dica apă de riu și nu de mare, și că nivelul seu crește și descree în proporțiune cu nivelul riuurilor vecine, nu remâne îndoieia, că acestu lacu stă în legatura suterana cu riuurile vecine, anume cu Dunarea. Pamântul celu nesipos al Ungariei permite, că reversându-se riuurile și apă întrându în pamântu și curgându prin stratul de nesipu, la ôresi-care adâncime să apara în ôresi-cari distanție pe puste că lacuri provisorie séu să se reverse în alte riuri séu lacuri. Mai observu, că pe ripele Balatonului se afla multi melci și multe scoici petrificate; nu remâne dar îndoieia, că acestu lacu este remașiti'a unei mări interne, ce înainte cu multe mii de ani, înainte de a-si fi facutu Dunarea trecere pe la Pórt'a-de-feru, a acoperitu tóta câmp'i'a tierii unguresi . . .

Dupa o caletoria de o ora peste latimea lacului Balaton, a ajunsu vaporul ce ne ducea la bai'a Füred. Acésta baia este asiediată pe tiermul sudicu al lacului Balaton, consta din oteluri și case mari, frumoșe și curate, și se înaltă în forma de teresa dela marginea lacului pe délul ce ocupa acestu tiermu. Au aceste bai și locuri frumoșe de preumblare, partea cea mai frumoșă a acestora erâ inundata de lacul ce esundase. Baile reci ce se facu în lacu ênsusi, cele calde — cari constau din apa minerala, precum și aerul celu curatu și temperatur'a stêmperata a aerului potu fi binefacatôre pentru bolnavi.

De însemnatate este cas'a de caritate (szeretetház) ce se afla în apropierea acestei bai. Acésta casa de caritate s'a înfiintiatu din mijlôcele statului sub auspiciile deputatului Molnár Aladár, pe când acest'a

se află consiliaru în ministeriul de culte. Astadi acestu institutu stă sub administrațiunea unei societăți și este sustinutu prin daruri private.

Scopul institutului este de a crește și învetiâ pe copiii lipsiti de parinti. Pâna acum se potu adapostî 61 de copii de genu barbatescu, fiindu că numai acestia sînt admisi. Acestu asilu de copii stă sub conducerea unui directoru și a trei învetiatori, și a unei femei, care are să suplinésca pe mam'a copiilor. Copiii sînt împartiti în trei familie, și fia-care familia în trei clase. Îngrigirea copiilor, curatiéni'a încaperilor, împartișia ocupațiunii sînt escelinte. Copiii din acestu institutu se instruéza afara de cunoscintiele elementare și în ceva maestría, astfel că fia-care adultu când ese din institutu cunósce în ôresicare mesura séu agricultur'a séu cismari'a séu croitori'a séu faurari'a etc. Ei înca fiindu în institutu își facu unu altuia cele necesarie.

În acestu institutu se primescu copii de ori și ce naționalitate séu confesiune; când iesu înse din institutu, acesti copii sînt toti cei mai înflacarati magiari. În genere institute de asemenea natura au magiarii atâtu în orasie, câtu și la tiera multe, și au devenitu niste adeverate fabrici de magiarisare.

Nu putemu a nu trage atențiunea filantropilor români la înfiintarea unor asemenea institute, cari nu numai ni-ar face bune servicie în lupt'a de esistint'a naționala, ce s'a inauguratu în tiera nostra, dar ar înaintâ în modu puternicu industri'a între români și prin acest'a crearea unei burgeoisii românesci, a carei lipsa nu o putemu destul deplânge.

Întorcându-ne dela numit'a casa-de-caritate, amu facutu o excursiune la manastirea Tihany. Dupa o caletoria de 3 cvarte de ora cu luntre amu ajunsu la pólele délului ce forméza peninsul'a pe care se afla manastirea, și de aci în câteva minute la manastire deasupra délului, care nu póte fi mai înaltu decâtu 3—400 urme.

Posițiunea acestei manastiri mi-a revecatu în memoria o esperintia facuta deja în Români'a. N'am aflatu în Români'a o manastire care să nu fia plasata la locu frumosu, sânetos și romanticu, astfel că situațiunea locului constata, că calugarii înca din vechime n'au fost numai ômeni practici, dar și ômeni cu gustu esteticu. Astfel și manastirea Tihany. Nu-ti poti închipui în tóta împregiurimea Balatonului locu mai romanticu, decâtu peninsul'a suspomenita, de unde se deschidu spre ostu câtu spre vestu și spre nordu cele mai frumoșe aspecte peste lacul Balaton.

Acésta manastire este fôrte vechia, a avutu trecut u furtunosu, a fost de multe ori asediata și sfaramata de turci; ea pastréza și mormântul lui Andreiu III, celu de pe urma rege din cas'a lui Arpád. Biserica manastirii are unu suteranu care înfașiséza o biserică mica și vechia; se dice că acésta biserică s'ar fi ziditu înca în anul 1047. Mi s'a spusu, că manastirea Tihany pâna în secolul XII a fost greco-orientala. Acésta împregiurare me face să credu, că atâtu manastirea Tihany, câtu și alte manastiri catolice din Ungari'a vor cuprinde multe isvóre însemnate atâtu pentru istori'a bisericeii gr. or., câtu și pentru români, și că prin urmare merita tóta atențiunea barbatilor nostrii de specialitatile respective.

În fine se póte audî de lângă manastirea Tihany unu echo fôrte frumosu, care repetéza fôrte curatu 8—10 silabe dupa olalta . . .

Dupa ce ne-amu bucuratu de prospectele cele admirabile dela manastirea Tihany și amu cercetatu și lucrurile ei memorabile, ne-amu întorsu la Füred, spre a pleca la esposițiunea din Alba-Regala. S.

De la Turda.

— 22 maiu.

Din multe părți cetescu în „Familia“ corespunzătoare, numai de la noi nu; ierta-ti-me dăra, dle redactoru, să ieu condeiul și ve scriu eu din când în când despre cele ce se petrecu la noi. (Vom primi cu plăcere. Red.)

Din viața noastră socială, durere! nu pre am să ve relatezu ceva îmbucurătoru, căci de si avem o inteligință frumoșică, care ar puté fi spriginita si de către cei din giuru, totusi viața socială româna para că adormise cu totul.

Multu ar puté să facă în privința această dămele noastre, cari în anii trecuti formăseră o societate de lectură, despre care înse nu se mai aude nimica. Ar fi bine, că în privința această să se facă oresi-care desluciri.

Si acuma să ve spunu ce e nou la noi?

*

Noutatea cea mai picantă este — duelul ce s'a luptatu între doi membrii ai inteliginței magiăre de aici.

Unu judecatoru și unu advocatu sânt eroii acestei istoriôre. La 20 l. c. amândoi își petrecura la olaltă — la yinu.

În șirul conversațiunii, advocatul s'a scapatu de a dăsu, că dănsul nu numai e celu mai harnicu beutoru, dar și luptatoru în orasiul Turda. Judecatorul înse nici decătu nu para a consimți, ma dora se și simțea ofensatu în ambițiunea sa, și în urmarea acesteia dănsul își permise a reflectă, că elu nu crede.

Resultatul fu, că amândoi apucara câte o sabia și sarira în luptă; în scurtu timpu apoi își dedura asiă probe palpitate despre sciința lor de a luptă, încătu amândoi — dar mai alesu judecatorul — nu le va uită în curădu. Dar și advocatul primu o lovitura sub ochi.

De aceste se n'templa pe la noi.

Ieta și o nenorocire!

*

La 21 l. c. s'era o bieta servitôre voindu să aprinda lamp'a cu petroleu, curentul de aeru ce intră prin ferăsta, resturnă lamp'a.

Petroleul se versă pe hainele servitôrei, care în curădu fu încinsă în flacari. Nu este speranția, că ea să se pôta vindecă.

Unu casu nou acest'a care ni ofere ocașiunea să esclămămu: Bagati de sēma, când aprindeti lamp'a de petroleu!

*

Aflu că si tinerimea noastră voiesce să arangeze unu maialu. Idei'a de siguru va fi spriginita cu caldura de tôte familiile române.

Inse maialul acesta se va tîne numai în iulie sēu augustu, pe când si tinerimea noastră se va rentôrce de pe la școli.

Maialu în augustu! Anche bene!

Cor. ord.

Cronic'a lunei.

Diet'a a votatu cu majoritate de 43 voturi proiectul de lege pentru cumperarea calei ferate Casiovia-Oderberg, la care statul a pagubitu câteva milione. Apoi s'a promulgatu legea sancționată pentru întroducerea limbii unguresci că studiu obligatoru în tôte școlile din țiera, care fu primită cu „eljen“ din tôte părțile. În fine s'a desbatutu proiectul de codice pe-

nalu polițialu, care a deșteptatu discusiuni mai lungi, căci stâng'a extrema l'a combatutu pentru tendințele lui reacționare. La siedintiele din urma luara parte mai multi deputati decătu în septemănile trecute. Diurnele s'au votatu și s'au platitu. Sesiunea se va încheie la 8 iunie, prin rescriptu regescu, că astfel 20 de deputati să nu pôta cere convocarea ei.

In Austri'a s'au pornitu agitațiunile de alegere pentru senatul imperialu. E de însemnatu, că unele programe pretindu stergerea instituțiunii delegaționale, și înființierea parlamentulu centralu.

Alegerile în Români'a pentru camera s'au încheiatu cu mare majoritate pentru guvernul; pentru senatu, în colegiul primu, guvernul n'a obținutu majoritate; resultatul alegerilor din colegiul al doile înca nu se scie. E de însemnatu, că toti barbatii de importantia din tôte partidele sânt alesi. (O depeșă sosită tocmai în momentul acesta anunca, că în colegiul al doile s'a alesu pentru senatu 26 liberali, 3 conservativi, 1 unu nedecisu. Red.)

Principele Bulgariei a mersu din Viena la Berlin. Imperatul Vilemu l'a numitu major à la suite al corpu-regimentulu de garda. De acolo va merge la Paris și la Londra, apoi la Constantinopolu, unde sultanul îl va primi cu pompa lucuroasă.

Desiertarea Bulgariei de rusi se face cu intieła mare. Abiă trei regimente de reserva și câteva trupe de cazaci se mai afla pe teritoriul noului principatu.

Între Turci'a și Greci'a se pôte usoru escă unu resboiu, din caus'a regulării granitielor între ele. Greci'a pretinde Janina, ier Turci'a nu vré s'o cedeze. Spiritele într'atât'a s'au iritatu, încătu dintre greci s'au și formatu insurgenti, cari au atacatu pe turci la Larissa, omorându pe mai multi.

Din Rusi'a se anunca focuri nouē. Se scie, că guvernul a opritu să se publice prin dăuare tôte focurile; și asiă, cu tôte că au arsu o mulțime de sate, numai despre câteva orasie s'a raportatu.

Locuste. În Rusi'a, afăra de cele multe nenorociri căte sguduiescu imperiul, au mai vinitu și locustele cari facu pagube grozave. Multi dăcu, că aceste sânt sbiciul lui Dumnedieu, și se facu rugaciuni publice, purtându-se pe strade moștele Stlui Iacob.

Literatura și arti.

DI Vasilie Alecsandri a înăvutitu literatur'a noastră dramatică cu o piesă nouă. Titlul acesteia este: „Despot Voda“, drama scrisă în versuri. Autorul a cetit'o comitetulu teatrulu naționalu, și a primitu unanimele aprobări ale membrilor. Pies'a această se va represintă la tōmna, deschidându-se cu ea stagiunea teatrală.

DI George Crețianu, unu din veteranii noștri poeti, carele — precum dăce șnsusi — a debutatu în carier'a literaria pe la 1848, cântându auror'a deșteptării naționale, speranțele și aspirațiunile noastre, a cărui musa a fost inspirată de patria și libertate, a adunatu poesile sale și le-a publicatu într'unu volumu intitulatu: „Patria și libertate.“ Pretiul și unde se afla de vândiare, nu scimu, căci înca n'amu primitu cartea.

Cartonele lui Makart, 22 de tablouri cu colori în oleu, cari represintă conductul festivu din Viena, se potu vedé de câteva zile în palatul academiiei.

Doi redactori, unu grecu și unu englesu, redactéza la Cipru unu dăuaru ce apare în două limbi: greca și englesă. Pân'aice tréb'a merge bine; dar grecul nu scie nici o vorba englesesce, ier englesul scie ier atâta grecesce. Astfel apoi de multe ori se ivesce

inconvenientul, că ei propaga niște idei cu totul opuse. Asiá de curându grecul atacá fôrte aspru o adresa a guvernului din Londra; pe când în acelasi numeru englesul o salutá cu cea mai mare bucuria.

Academi'a franceza propuse cá premiú de poesia pentru anul 1879 subiectul urmatoru: „Poesi'a sciintei.“ Premiul a fost acordatu dlui Jules Renard. Lueru ciudatu este cá dl J. Renard fusese condamnatu, pentru participarea sa la insurectiunea comunalista din 1871, la deportarea pe vietia; inse elu fugise si se stabilise la Geneva. În urm'a cererii Academiei, presiedintele Republicei a grațiatu pe acelu fiu al muserlor.

Dinare noué: „Miscarea electorala“ la Iasi. — „Calugareni“ la Giurgiu.

Biserica si scola.

Vicariatul gr. c. al Hatiegiului a transmis o adresa de multamita si de devotamentu Pr. SSale parintelui episcopu din Lugosiu dr. Victor Mihali, pentru portarea sa în caus'a introducerii limbei unguresci cá studiu obligatoriu în tóte școlile din tierra.

Scoli noué în Dobrogea. De curându s'a deschisu în comuna urbana Chachmudia scola publica româna: asemenea si la Isaccea s'a deschisu în curându o scola.

Introducerea limbei unguresci în tóte școlele a intimpinatu resensu si în slovaci. Comunitatea bisericésca evangelica din Sacoltia a decisu în zilele trecute, cá în adunarea protopopésca din Nitra sê faca protestu în numele culturii în contra propunerii limbei unguresci. Acestu esemplu va fi imitatu si de alte comunitati bisericésce, si astfel la conventul ce se va tine la tómma vor avé sê urmeze scene memorabile.

Haynald, noul cardinalu, la 24 l. c. a primitu de la regele baretu de cardinalu. Predarea s'a celebratu cu mare pompa în capela curții din Viena.

Societati si institute.

Societatea Petru Maioru a tinerimei române din Budapesta în dumineca dela 18 l. c. tinu ședința sa de încheiere. În acesta s'au ascultatú diferitele raporturi despre cele facute în decursul anului, apoi s'a alesu comitetul de supraveghere pentru lunile de ferie.

Dn'a Elena G. Ioanu, presiedint'a reuniunii femeilor române din Brasiovu, a primitu prin comitele supremu însciintierea, cá Maj. Sa imperatés'a a primitu grațiosu si cu înalta multamita adresa ce reuniunea i-a transmis la serbarea nuntii de argintu.

În Brasiovu reuniunea româna de gimnastica si de cântári a datu dumineca la 13/25 maiu în sala otelului „Nr. 1“ unu concertu interesantu, dupa care urmâ dansu.

În Sibiu reuniunea româna de cântári a arangiatu asemenea dumineca la 13/25 maiu o productiune extraordinaria însotita de dantiu în sala dela „Imperatul Romanilor.“

Reuniunea sodalilor români din Clusiu a datu la 25 l. c. maialu. Venitul curatu a fost destinatú în interesul seu.

Reuniunea româna de cântári si musica din Oravitia exprima adânc'a sa multamita onor. institutu de creditu si economía „Albina“ pentru ajutoriul de 50 fl. ce i-a votatu în ultim'a sa adunare generala. Reuniunea nóstra se mândresce de acesta distinctiune, si nu pôte ascunde bucuria, cumca onor. institutu „Albina“ tinde pe lângá promovarea intereselor materiale ale națiunii, a spriginii si intereselor ei culturale.

Dorimú cá aceste straduintie sê fia pururea încoronate de bunu sporiu! Oravitia în 17/5 maiu 1879. Ios. Novacu, pres. E. Traila, v.-pres.

Comitetul de bine-facere al dómnelor române din Braila, comiteta compusu de dómnele Elena Petrescu, Penelope Anagnostopolu, Ecaterina Faranga, Aneta Travlos si Maria Teohar, dotá școl'a 1 primara de fete din Braila cu o machina de cusutu lueru de mâna de cátra elevele acelei școle.

Asociatiunea literara internatiionala va tine congresul seu în anul acesta în Londra, la 9 junie, sub presiedintia de onóre a lui V. Hugo.

Ce e nou?

Mostenitorul de tronu Rudolf își petrece fôrte bine în Spania si face dese excursiuni. La 19 l. c. a mersu cu cunbatul seu, principele Leopold, la Gibraltar si a studiatu cu de-amenuntul acesta fortaretia.

Dómna României va primi în luna lui decembrie, la ziua nasterii sale, unu prezentu frumosu. Acesta va fi o statua, represintându pe Dómna îngrigindu unu ranitu. Idei'a este a sculptorului Stork din Bucuresci, si se va executa la Paris, precum aflâmu din „Românul“, pe spesele socielor oficiarilor români. Se vor face dóne modele: unu de marmura alba, pe jumetate marime naturala, care se va depune la museu, si altul multu mai micu de argintu, care se va dá Dómnei.

Domnitorul României, însocitu de principele Leopold, precum ni spune „Binele Publ.“, va plecá în Dobrogea, unde se facu, la Kiustenge mai cu séma, frumoșe preparative pentru primirea ilustrilor óspeti.

Archiducele Iosif a mersu în 24 l. c. la Seghedin visitându nenorocitul orasiu si înspectându lucrările de pumpare începute acolo. Nóptea la 12 s'a rentorsu la Timisióra.

Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul sosindu din Budapesta acasa, a fost întimpinatu la gara de inteligint'a româna din Sibiu: ier la resiedintia a fost salutatu de consistoriu în frunte cu Pr. Ssa vicariul mitropolitianu Nicolae Popea.

Imperatés'a Augusta a Germanici se afla la Londra. La Dover, ea a fost primita de ducele de Edinburg si de ambasadorul Germanici.

Principele Alesandru de Battenberg, nou-alesul principe al Bulgariei, în curând se va logodi cu fiic'a principelui rusescu Jussupoff, un'a din cele mai bogate fete din Rusia. Principele va merge nu peste multu la Paris, unde petrece acuma tat'a miresei cu fiic'a sa.

Imperatés'a Rusiei a daruitu nepotului seu, principele Battenberg, unu milionu de franci. Norocosu mai este acestu principe! Elu nu numai primesce unu tronu, pe care asiá de multi au voitu sê se urce, nu numai capeta o mirésa bogata, dar înca si tiarin'a i face unu daru frumosu!

Malheur în norocu. Deputatul Th. T. avea unu singuru losu turcescu. La trasur'a din urma, cáci trasurile totu se mai facu, losul acesta facu câștigul principalu de 300,000 fr. Nu este malheur a câștigá 300,000 fr. cari nu esistu? Deputatul nenorocosu în norocu facu întrebare la Constantinopol, déca pôte sperá primirea sumei câștigate? Inse respunsul a fost fôrte sdrobotoru. Pána ce Turci'a nu se va restabili, pân'atunce dânsul nu va primi nici unu gologanu. Dar pân'atunce va trece unu secolu, ma si-o eternitate, ba dóra — si mai multu. Va sê dica, terminul nu pré e scurtu.

232

Statu'a lui Eötvös, unul din cei mai mari barbati de statu ce au avutu ungerii, s'a desvelitu Dumineca la 25 l. c., în Budapesta pe piati'a din stâng'a podului de lantiuri. Inaugurarea s'a facutu de către academi'a scientifica, dupa încheierea adunării sale generale. Presedintele cont. Lonyay tînu o cuvîntare scurta, dupa care poetul Szász Károly recitã od'a sa ocaziunala, si în fine chorul din Buda cântã doue piese. Publicul a fost destul de numeros, dar corporațiunile au fost slabu reprezentate, ier entusiasmul a lipsitu cu deseversire. Statu'a esecutata de statuarul magiarnu Adolf Huszár e destul de bine reeșita; aceea s'a facutu prin contribui, s'au adunatu vr'o 50,000 fl., dar din acestia 14 mii au ramasu de prisos, si s'a împartitu între societãtãile sciintifice si literare.

Colonisarea Dobrogei. „Binele Publ.“ afla, cã guvernul romãnu are intențiune a colonisã Dobrogea. Colonilor li s'aru dã vite si instrumente de aratu, pentru a munci câmpul. Solul celu fertilu al Dobrogei a facutu pe guvernul a se gândi la acẽsta mesura.

Comunicațiunea pe la Seghedin a reneputu în septemân'a trecuta, si asiã legatur'a directa cu Romãni'a prin trenuri accelerate s'a restabilitu. În urmarea acesteia ierasi primimu regulatu qiuarele din Bucuresci, pe cari dela suspendarea comunicațiunii le primiamu întarziatu si neregulatu. Acuma le avemu a dou'a qi, pe când cele din Sibiu si Brasovu ni sosescu a trei'a qi. Revenindu la calea ferata dela Seghedin, observãmu, cã construirea aceleia este unu adeveratu capu de opera, cãci ap'a si acuma stã deasupra umpluturii; deci șinele au trebuitu aredicate pe stêlpi; acẽsta redicare, care astfel formẽza unu podu, durẽza cinci patrare de ora; încatrãu privesci cu ochii, e totu apa.

Stoicovicu, deputatul sêrbu carele a vorbitu pentru introducerea limbei unguresci în șlõlele din tiãra, a primitu qilele trecute din Belgrad sentinț'a sa de mörte, în care se dice, cã seu se se omõra elu, seu va fi ucisu de altul. Dênsul a predatu scrisõrea ministrului de interne.

Principes'a de Monaco însedar e principesa, cãci rangul nu o multiamesce. Ce folosu de rangu, decã ânima nu e fericita?! Principes'a are barbatu, înse — acela nu-i convine. În anul trecut ea a facutu cunosciãtia cu unu magnatu ungurescu, cu contele Tasilo Festetich. Acest'a captivã ânim'a principesei într'atãt'a, încãtu ea decise a se despartî de barbatu. Dar la catolici despartirea nu se face asiã usioru. Cu tõe aceste principes'a insiste. Pap'a delegatu pe betrãnul episcopu de Strassburg s'o împace cu barbatul; dar însedar. Principes'a vrẽ se se desparta.

Basmau'a principelui de Battenberg. Unu qiuaru rusescu scrie urmatõrele din caletori'a dela Odesa-Livadia a principelui Bulgariei: În fine clopotielul dela calea ferata sunã si a dou'a-õra. O miiã de voci strigã „hurah“ principelui care se departã. Dintre elevii si elevele institutului bulgaru multi plângeau. Aceste lacrime emoțiunara fõrte pe principele Alesandru, si îmbrãciãt pe mai multi dintre baieti. Pãna când i îmbrãciãtã, copiii nisuiãu sè-i fure basmau'a, manusile si alte menuntiusuri, s' le tina de suvenire. Principele observã acẽst'a, si ênsusi își daru basmau'a unei copile.

Ex-regin'a Isabella a Spaniei va sosi la Marienbad la 15 Iunie pentru cã se face acolo o cura de siese luni; medicul ei, dr. Schindler, a închiriatu deja o locuinta pentru dêns'a.

Marele duce Alesandru, moștenitorul tronului Rusiei, a consimțitu a fi nasiul fiului principelui de Muntenegru, nascutu acum, și colonelul comite Sieremetiew a fost însarcinat a se duce la Cetinie, spre a represintã pe Tiarevici la botezu.

Regele Svediei si Norvegiei a tramisu la Bucuresci pe bar. d' Esen cu o scrisõre, prin care ia actu de independinț'a Romãniei, felicitãndu pe Domnitorul. În onõrea acestui tramisu s'a datu la curte unu prãndiu de gala.

Economicu. În multe pãrti ale Romãniei, scrie „Binele Publ.“, recoltele promitu; viile sãnt de asemenea în buna stare. În Dobrogea lucrãrile câmpului asemenea promitu, decã nu va fi seceta.

Madarász, servitoru în Budapesta, despre care scriseram, cã în o deminētia a omorõtu pe stapãnul seu avocatul Mártonfalvay, fu condamnatu la mörte. Când presedintele îl întrebã, cã din ce motivu a comis acẽsta crima? elu respunse, cã pretenii lui totu de-una îl batjocoriau, cã elu totu bẽ din vinul lor, dar elu nu le mai platesce nici odata, deci cã se aiba si dênsul bani, a facutu omõrul acesta.

Sciri scurte în Romãni'a niște capitalisti straini vreu se facã o fabrica de hãrtia. — **Costantia** (Kiustenge) înaintẽza; stradele au începutu a se pavã, ier în curẽndu se va face unu bulevardu numitu „Elisabeta Dõmn'a.“ — **O camera de comerciu** s'a instalatu în Dobrogea, cu resiedinț'a în Costantia. — **3/15 maiu la Brasiovu** s'a serbatu în sal'a restaurațiunii dela promenad'a de jos cu vorbiri ocaziunale. — **Maiãlul școlilor romãne** centrale din Brasiovu a reeșitu bine. — **Diet'a Croației** se va întruni la 8—10 iunie spre a-si continuã agendele. — **În Maramuresiu** s'a simțitu la 18 l. c. cutremuru de pamẽntu.

Suvenirea mortilor.

Maria Ioanovicu n. Popovicu, soq'a dlui propotpresbiteru Alesandru Ioanovicu din Jebel în comitatul Timisiorii, a încetatu din viētia la 2/14 l. c. în etate de 66 ani, lasãndu în dolu, afara de soqiu seu pe fiu-seu Stefan avocatul în Budapesta, si pe fiic'a sa Agrafina.

De ora în joi'a viitõre fõi'a nõstra nu va aparẽ, nrul acela se anticipa cã adausu la nrul presinte, si astfel acesta contine o colã întregã.

I N S E R T I U N I.

Unu practicantulu!

În comerciul de manufactura bacania (Specerei), sticlaria, portielan si galanteria alui **A. Brãnea** în **Oradea-mare** (Ungari'a) se primesce unu practicantulu romãnu din Transilvani'a cu conditii favorabile; dara se poftesce dela dênsul cã pe lãnga limb'a materna se vorbẽsca, si puçinu unguresce si nemtĩesce, si se fi absolvatu celu puçinu 2 clase gimnasiale seu 3 clase reale, doritoriul se se adresedie la firm'a susnumita.

Demetriu Selagianu,

advocatu în legile comune si cambiale, si-a mutat cancelari'a din Vinga la **Becicherecul-mare**, comitatul Torontal, în strad'a principala, cas'a Ioanovicu, nr. 523.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Budapesta. 1879. Boulevard-Museu nr. 10.